

පෝලීස් ද අල්ටීස් සාහිත්‍යය
පිළිබඳ
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යාත්‍යක්

ලුපදේශකවරයාගේ ප්‍රකාශය

ජේමස් ද අල්ටිස් සාහිත්‍යය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යායනයක් නමැති මෙම පර්යේෂණ තිබන්ධය මාගේ උපදේශ පරිදි මෙම පර්යේෂකයා රිසින් සම්පාදනය කරන ලද බව මෙයින් සහතික කරමි.

ජ්. ඩාරුවන්දී
උපදේශකවරයාගේ අත්ස්‍ය
24/7/01

පර්යේෂකයාගේ ප්‍රකාශය

මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධය උපදේශකවරයාගේ අනුමැතියට යටත් ව මම ස්වාධීන ව සම්පාදනය කරන ලද්දක් බව මෙයින් සහතික කරමි

පර්යේෂකයාගේ අත්සන
25 JUL 2001

තේමිස් ද අල්විස් සාහිත්‍යය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

එල්.එම්.කුසුමලතා
G.S/HU/597/98

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ පූංචාද් උපාධි පියෙශ දර්ශනපති
෋ උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන පර්යේෂණ
තිබන්ය

සිංහල සහ ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශය,
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය,
ගංගොඩවිල,
නුගේගොඩ.

පිළිගැන්වීම

සිවි සිය ගව් ඇතු ඉදන් සිතු පහදා
අප හිටිනා ඉම් පෙදෙසට නොතු දළේවා
පහන අතින් ගෙන දිවියට මහ පෙන්වූ
අම්මේ! ඔබේ නමට පුද්ම් මේ කුදු

ගෙන
ලන
යෙන
සටහන

නොකලට දිවියෙන් සමුගෙන දුරක යන්න
මුදු පිය සෙනෙහස අරුමයි අපට අහිමි
අප දිවියේ අරුණුල කැන් නොදක ම
පිය තුමනි ! ඔබේ නමටය මේ කුසුමෙහි

ව්‍යුතු
ව්‍යුතු
ගිලිඩුව්‍යු
රෝන්සුව්‍යු

අහිපුගාසා

මෙම පර්යේෂණ කටයුත්තේ දී නිබන්ධ මාත්‍යකාව සපයා දෙමින්, එය අනුමත කරමින් මතු නොව මා ලවා හොඳ පර්යේෂණයක් කරවීමේ අරමුණින් යුතු ව යන එන අතරමග දී "අර පොත ලැබූණැයි" වැනි යමක් අසුනින් නිබද මා පර්යේෂණය වෙනත ම යොමු කළ රෝෂ්ය මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් ගුරු පියාට

අැතුම් විට මත්දේශ්‍යාතී ව ඇත මැත බලන විට තිරන්තරයෙන් ම සිතට දිරි දී පර්යේෂණ මහ කියා දුන් මහාචාර්ය රත්ත විශේෂාංග ගුරු පියාට

මේ පර්යේෂණය සම්බන්ධ ගැවුමල දී පමණක් නොව විවිධ දුෂ්කර අවස්ථාවල දී උපකාර කළ මහාචාර්ය විමල් විශයරත්න ගුරු පියාට

මා විශ්වවිද්‍යාලයට පැමුණි දින පටන් ගාස්තුර්ද්ග්‍රහණයට මහ හෙළි කළ පුරුෂ මහාචාර්ය ගතාරේ ධම්මපාල තායක ස්වාමීන් වහන්සේට

මහාචාර්ය විමල් ඩී. බලගල්ලේ, මහාචාර්ය ඒ.වි පුරවිර, රෝෂ්ය මහාචාර්ය පුනිල් ආරියරත්න, ආචාර්ය දම්මික ගාගානාන් දියානායක මා ආදරණීය ගුරු පියවරුනට ගෞරව ප්‍රණාමය පුද කිරීමට මෙය අවස්ථාවක් කර ගතිමි.

අද අප අතර නැතිමුත් මහාචාර්ය විමල් විශයසුරිය, ආචාර්ය උදය මල්ලවාරවිටි යන ගුරු පියවරු අපගේ අහිවැද්ධිය පැතුවේ වෙති.

පස්වාද් උපාධි සඳහා විදේශගත ව සිටින රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය, රාජකීය පෑම්පින්, පුරුෂපාද කිවුලේගෙදර තාරද හිමියන් සහ කළිකාචාර්ය තලපේ අස්ස්හි හිමියන් ද මේ මොහොන් සිහිපත් කරමි.

රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය සමන්ත සේරන් සොහොයුරා හමු වූ සැම අවස්ථාවක දී ම පර්යේෂණයේ ප්‍රගතිය අයා මා දිරිමන් කෙලේ ය. රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය රත්ත හිමියන් අරංගල, රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය ජයලතා මැද්වන්ත සොයුරු සොයුරියන් ඇතුම් පොත්පත් සොයා ගැනීමේ දී උපකාර කළ අයුරු සිහිපත් කරමි.

පරිගණකයක් සපයා දී එ පමණකින් නො සැකි මෙම නිබන්ධයේ බොහෝ කාක්ෂණික කටයුතුවලට යහාය දීමෙන් උදව් උපකාර කළ යක්කල ආයුර්වේද වෙදාවිදාලයේ රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය, රාජකීය පස්පින්, පුරුෂපාද මාදුරුමියේ ධම්මස්සර හිමියන්ටත් ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිදාලයේ භාණා අයෙක් පුරුෂපාද රාජකීය පස්පින් මාවතගම ප්‍රේමානන්ද හිමියන්ටත් ගෞරවය මෙයින් පුද කර සිටිමි.

පොත පත ඇසුරේ කළ ගෙවන විට රෝමස් ද අල්විස් පිළිබඳ ව යමක් දුටුවහාන් මහන් යද්දාවයෙන් යුතුක්න ව මාතට පතන් කළ කළාකිර්ති, හිවිපති, පෑම්පින් විමල් අයෙනුත්දර සහ මෙම පර්යේෂණයට අදාළ කෘතිවලින් විභාල ප්‍රමාණයක් සපයා දෙමින් හොඳ පර්යේෂණයක් කිරීමට තිරනුරු ව මා දිරිමන් කළ රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය, ආචාර්ය ප්‍රණීත් අයෙනුත්දර පිය යුතු දෙපළට පි. දේ.

මෙම පර්යේෂණයේ දී මා වෙනුවෙන් දුක් ගත් තවත් බොහෝ අය වෙති.

ඉතිහාස සහ පුරාවිදා අධ්‍යයනාංශයේ මහාචාර්ය මාලනී ඇදගම, රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය දමයන්ති රත්තසේකර, රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය පතන්මසිර කන්නන්ගර, ඉංග්‍රීසි අධ්‍යයනාංශයේ කළිකාචාර්ය ඉත්දිරා මාවැල්ල, කළිකාචාර්ය මධුහාමිනී රත්තයක යමාජ භා මාතට විදා අධ්‍යයනාංශයේ රෝෂ්ය කළිකාචාර්ය වෙනිසාන් පෙරේරා යන මහාන්ම මහාන්මීත්,

අප විශ්වවිදාලයේ පුස්තකාලයේ පුස්තකාලයාධිපති ඒ. විදානපත්‍රිතරණ මහන්මාත් සහකාර පුස්තකාලයාධිකාරීන් වන අප හිතවත් තුළත්‍රා මහන්මියන්, පු.විභාග්ධා ගල්ලබ

මහතාන්, අනුරා කේත්පාල මහත්මියන්, කවිත පොතපතක් පිළිබඳ තොරතුරු විමසුවන් තොපැකිල එය ඉටු කළ සී.තියුණක, හේම් ඇානරත්න මහත්වරුන්වන්, ආනන්ද රයසිංහ, ප්‍රේමසිර, සෝමපාල මහත්වරුන්වන්

මේ වෙනුවෙන් වෙහෙස මහත්සි වූණු ජාතික කොනුකාගාර පුස්තකාලයේ හාජා පරිවර්තක ඩුල පත්මේන්දු සිරිවර්ධන, ආනන්ද කුමාර ඇතුළු මහාත්ම මහාත්මාවන්

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවක මහාත්ම මහාත්මින්වන්

නන් අයුරින් උපකාර කළ හිතාදර සිරාති, ධර්මරත්න යුවුලටත් මනෝරි, සංඛ්‍යි, දිනලි, සමත්ති ආදරණීය ලැබ දියතුන්

පරිගණක ගත කර ගැනීමේ දී සහ නන් අයුරින් උපකාර කළ දමයන්ති රත්නායක නාගින්

මෙම¹⁴ නිබන්ධය පරිගණක ගත කිරීමේ සිට අනේකවිධ තාක්ෂණ කටයුතුවලට සම්බන්ධ වූ සහ අපගේ බොහෝ කටයුතුවලට තිරතුරු සහාය වන වානක අමරතුංග මල්ලින්

ලේඛනාගාරය, කොනුකාගාරය ආදි මෙකී තොකි ස්ථානවලට යාමේ දී මට සහාය වූණු විශේෂීර් අරණිගේ මල්ලින්,

හැඳින ගත් දා සිට දුකේ දී, සැපේ දී අප ලග තිරන්තරයෙන් රැදෙන වත්දික වේරගල සහ මනෝර් පෙරේරා මල්ලිලා දෙදෙනාන්

කෘතවේදීන්වයෙන් සිහිපත් කරමි.

ඉංග්‍රීසින් විසින් පළදු කරන ලද සංස්කෘතිය සහ තත්කාලීන සිතුවම්වල විශේෂතා පිළිබඳ ව ඔහු මා සමඟ ඉතා වූවමනාවෙන් කතා කෙලේ ය. ඒ මේ පර්යේෂණයට බොහෝ කළකට පෙරාතු ව ය. බොහෝ විෂය ගැටුවුල දී පමණක් තොව ජැවලු අවස්ථාවල දී ද ඔහු අපට පාර කියා දුන්නේ ය. ඔහු අපෙන් සමුගත්තේ ජැවිතය පිළිබඳ ඉතා විශාල පාචමක් අප හමුවේ විවර කොට තබා ය. එසේ වූ ඔහු ආර්ථිම්. සමත් තම් වූ සිත්තර සහෙදරයා ය. සෞන්දර්යාත්මක හදවතක් හිමි ඔහුට මහත් බැංකියෙන් මේ අවස්ථාවේ හිස තමත්.

ඇතුම් අවස්ථාවක මෙම නිබන්ධයට අදාළ මූලාශ්‍ය පිළිබඳ අප්‍රකට සහ දහනව වන සියවසේ අගහාගය පිළිබඳ මහත් රසවත් තොරතුරු සපයමින් ද සිය සෙනෙහසින් මා දිරිමත් කළ සහ කුවම්හයක පවත්නා වගකීම් රාජීයෙන් මා තිදුස් කරමින් මෙයට ඇවැසි විශ්‍යාමය සැපයු සමන් අයෙන් ආදරණීය දෙම්විපිය යුවුලටත්,

සියා තොමූති අඩු ව අප හට දනෙන්නට තොදී මහත් වූයමින් අපගේ තොත් පැස්, 'පොත් වැඩි තවම අවසන් තැදෑදැ' සිය අයුමින් තිරතුරු දුර සිට මා දිරිමත් කළ මා ආදරණීය මැණියන්ටත් දීර්සායුෂ ප්‍රාර්ථනා කරමි.

අපගේ අහිවැස්ධිය ප්‍රාර්ථනා කරන මාගේ දෙපාර්තමේන්තු සහෙදරයා සහ සහෙදරයන්ටත් නැත්දා, මාමා, ප්‍රාවිතාත්තා ඇතුළු පවුල් සියලු දෙනාන් මේ මොහොන් සිහිපත් කරමි.

මගෙන් ඉවුවිය යුතු යුතුකම්වලින් බොහෝමයක් ඉටු කරමින් මගේ ජැවිතය සැහැල්ල කරනු සඳහා සිය ජැවිතයට බර ගත් සුදු නාගිට කෘතගණ සලකන්නේ කෙසේ දුයි මම තොදිමි.

මෙම පය්චාද් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතු මානසික බරකින් කොර ව ඉතා ම සැහැල්ලවෙන් කිරීම සඳහා සාමාන්‍ය ජීවිතයට නිරන්තරයෙන් මා කැඳවාගත් ආදර්ශීය සමන් අය්යාගේ සහ දියණීය කුසුම්වර්ජාගේ සෙනෙහස මෙකවරකට ප්‍රමාණ කරමි ද?

පටුන

පිළිගැන්වීම	I - III
දුපකාරානුස්මෙන්ති	IV - VI
පටුන	VII - VIII
සංකේත නිරුපණ	IX - XII
හැඳින්වීම	XIII
ප්‍රවේශය	
ප්‍රථම පරිච්ඡේදය	

උම්ස් ද අල්විස් සමාජීය සහ සාහිත්‍යක පසුබීම

1.1. හැඳින්වීම	1 - 1
1.2. පසුබීම	1 - 2
1.3. කෝල්බස්-කුමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ	2 - 3
1.3.1. රාජකාරීනුමය අවලංග කිරීම	3 - 6
1.3.2. වාණිජ හෝග වගාවන් සහ සමාජයේ සම්බන්ධතාව	6 - 8
1.3.3. නව පුහු (බොරුප්පා) පැලුන්තියක් නිභිවීම	8 - 10
1.3.4. අධ්‍යාපන මාධ්‍යය ඉංග්‍රීසිය බවට පත්වීම	10 - 10
1.3.4.1. ලංකාවේ බවහිර අධ්‍යාපනයේ පදනම	10 - 12
1.3.4.2. ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳ ප්‍රබෝධය	12 - 13
1.3.5. කොළඹ ඇුක්ඩිම්ය පිහිටුවීම	14 - 17
1.3.5.1 ව්‍යතිනීයමය පිවිතයට මහ පැදිම	17 - 25
1.4. මිශනාර් ව්‍යාපාරයේ බලපෑම	25 - 30
1.4.1. ද්විභාෂක සාහිත්‍යයේ ප්‍රහවය	31 - 33
1.5. මුදුණ කර්මාන්තය පුවත්පත් ව්‍යාපාරය සහ සිංහල සාහිත්‍යය	33 - 36
1.6. තුළන සිංහල සාහිත්‍යයට තවාංග එක්වීම	36 - 40
1.7. පිරිවන්වල පුනරුත්ථානය	40 - 41
1.7.1. සේවදේශීය සහ විදේශීය උග්‍රත්ව ප්‍රාථිත අධ්‍යයනයන්ට තැකැරුවීම	41 - 47
1.7.2. රාජකීය ආයිජාතික සම්නිය පිහිටුවීම සහ දේශීය ජාන සම්භාරයන්ගේ හෙළිදරවීම	47 - 49
1.8. සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයේ විරස්ථිතිය තහවුරු වීම	49 - 51
1.9. සිංහල වාදවිචාරවල ප්‍රහවය සහ තදිය සාහිත්‍යයෙහි අභිවර්ධනයට මහ හෙළිවීම	51 - 52
1.9.1. වාද විචාරන්හි කුටප්‍රාප්තිය සහ බෞද්ධාගමික පුනර්ජිතය	52 - 54
1.10. ලාංකේය ගොඳුඛ ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව බෞද්ධාගමේ සහ සාහිත්‍යයේ අභිවර්ධනයට උරදීම	54 - 56

ද්‍රව්‍ය පරිවේදය

ක්‍රිංචාරු

සිංහල සාහිත්‍ය විෂයයෙහි සමාරම්භකයකු වශයෙන් ජේමිස් ද අල්ටිස්ගේ කාර්යහාරය

2.1	හැඳින්වීම	56 - 61
2.2	පසුබීම	61 - 67
2.3	සම්භාව්‍ය සිංහල ගැඳ සාහිත්‍යය විවාරය	67 - 86
2.4	සම්භාව්‍ය සිංහල පද සාහිත්‍යය විවාරය	86 - 119

තෘතිය පරිවේදය

සිංහල හාඡා පූනරුදු ව්‍යාපාරය සහ ජේමිස් ද අල්ටිස්

3.1	හැඳින්වීම	120 - 121
3.2	පසුබීම	121 - 123
3.3	සිංහල හාඡා පූනරුදු ව්‍යාපාරය තුළ ජේමිස් ද අල්ටිස්ගේ ජාතික දායකත්වය	123 - 128
3.3.1	සවිස්තරණ වාදයේ වක්‍රාකාර ප්‍රතිඵල	124 - 128
3.3.2	ජේමිස් ද අල්ටිස්ගේ, මිගෙට්වුවන්නේ හිමියන්ගේ අනෙකානා කාර්යහාරය සහ හාඡා පූනරුදුය	128 - 143
3.3.3	සාහිත්‍ය විවාරය සහ ව්‍යාකරණ ක්ෂේත්‍රය	143 - 149
3.3.4	හාඡා ව්‍යවහාරය පරිභාත හාවියට පත්වීම	149 - 151
3.3.5	අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ජේමිස් ද අල්ටිස්ගේ නිර්ක්ෂණ	151 - 158
3.4	ජේමිස් ද අල්ටිස්ගේ හාඡා ව්‍යාපාරයේ ජාත්‍යන්තර දායකත්වය	158 - 162
3.4.1	සිංහල හාඡාධායන පර්යේෂණ දායකත්වය සහ සාවදා මත බණ්ඩිනය නිරීම	162 - 172

වතුර්ථ පරිවේදය

නිර්මාණන්මක සාහිත්‍යය සහ ජේමිස් ද අල්ටිස්

4.1	සමකාලීන විශේෂ සිදුවීම් අලුලා රවනා කරන ලද නිර්මාණ	173 - 174
4.2.1	අශ්වාරෝහණෝත්ත්සව වර්ණනාව	174 - 179
4.2.2	නත්කාලීන ප්‍රහුවරුන්ගේ අභාවයන් පිළිබඳ ව අල්ටිස් විපින් රවනා කරන ලද පදමය නිර්මාණ	179 - 184
4.3	ඉංග්‍රීසි සහ සංජ්‍යකාන සාහිත්‍යය ඇපුරෙන් බලනා ලද නිර්මාණ	184 - 184

4.3.1	මාතරට ගමනක් (A Trip to Matura)	184 - 199
4.3.2	බැඩිබලේ කථාවස්තුවක්	198 - 199
4.3.3	විලියම් කචපර්ගේ නිර්මාණ ඇසුරෙන් කරන ලද පරිවර්තන	199 - 202
4.3.4	ගෝල්චිස්මින්ගේ අදහසක් සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම	202 - 203
4.3.5	ඇලෙක්සැන්ඩර් පෝප්පේගේ An Essay On Criticism ඇසුරෙන් කරන ලද පරිවර්තනයක්	203 - 204
4.3.6	සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ හිතෝපදේශය ඇසුරෙන් කරන ලද නිර්මාණ	204 - 206
4.4	සරල, අතිශය පොදුගලික තේමාවන් යටතේ පදා බන්ධනය කිරීම	206 - 207
4.4.1	විවිධ පුද්ගලයන්ට ලියන ලද පදමය ලිපි	207 - 211
4.4.2	පදමය සංවාද	211 - 214
4.5	අල්විස්ගේ වෙනත් කාචාමය රචනා	214 - 218
4.5.1	ජන කාචා ප්‍රතිනිර්මාණයෙන් බඳනා ලද පදමය රචනා	214 - 215
4.5.2	හිතිකා නිර්මාණය	215 - 217
4.5.3	සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස පදාය හාවිත කිරීම	217 - 217
4.5.4	ව්‍යාකරණමය අදහස් අන්තර්ගත පදමය නිර්මාණ සමාලෝචනය	217 - 218 219 - 223
	උපගුන්ථය	
	ආක්‍රිත ග්‍රන්ථ තාමාවලිය	224 - 231
	Bibliography	232 - 239
	සුවිය	240 - 281
	Index	282 - 286

සයංක්ෂේප මූලික විධි

ගරෝව	ගංගාරේඛනු වර්ණනා විවරණය
ජේජ්පූලි	ජේම්ස් ද අල්ටීස් ප්‍රබන්ධ සහ ලුපි
බසාරිපු	බටහිර සාහිත්‍ය විවාර ප්‍රවේශය
මායුප්‍රසාදී	මාතර යුගයේ සාහිත්‍යවරයන් සහ සාහිත්‍ය නිබන්ධන
මිඩපු	මිහිරපුන්නේ ධම්මරනන හිමියන්ගේ ප්‍රබන්ධ
මිපුර	මිහිරපුන්නේ පැදි රසය
මොගුසක	මොජාවේවිච්නේ ගුණානන්ද සමරු කලාපය
රාසාල	රාජ්‍ය සාහිත්‍ය උත්ස්ව විශේෂ කලාපය 1987
ලංඡප	ලංකාවේ අධ්‍යාපන පරිණාමය
ලංඡත්වී	ලංකා අධ්‍යාපනයේ බ්‍රිතාන්‍ය යුගය
විජය	විමල් අහයුස්දර සම්පූර්ණයාදනය
විවිති	විවිති, අංක 01
ශ්‍රීලංකුකු	ශ්‍රී ලංකාවේ කුල වැඩවසම් ක්‍රමය
සාලුරි	1975 සාහිත්‍ය උත්ස්ව විශේෂ කලාපය,
සිපුසුදු	සිංහල පුවත්පත් සහරා ඉතිහාසය
සිභාංශු	ස්වදේශීය විදේශීය ලේඛන නිරීක්ෂණ සහිත සිංහල හාජාධ්‍යයන ඉතිහාසය
සිංහාව	සිංහල සාහිත්‍ය වෘෂය

Abreviation

A.H.C.	A History of Sri Lanka
CALR.	Ceylon Antiquary and Literary Register
CCP	Colebrooke – Cameron Papers
CHJ	Ceylon Historical Journal
ELC	English Literature In Ceylon
JRAS(CB)	Journal of Royal Asiatic Society (Ceylon Branch)
Kavyadarsa	Kavyadarsa Sanskrit and Tibetan Texts.
LH.	Leisure Hours and Contribution to Oriental Literature
MD	Memoirs and Desultory Writings
OR	Our Legislator
RADN	Religious Activities and the Development of a New Poetical Tradition in Singhalese.

SCN	Social Change in Nineteenth Century Ceylon
SJH.	The Sri Lanka Journal of Humanities
SSI	Sidath Sangarawa ,A Grammar of the Sinhalese Language, Translated in to English, with Introduction, Notes and Appendices
SSO	Sinhalese Social Organization:
TCIC	Twentieth Century Impression of Ceylon
TLL.	The Life Lorenz
VACF	View of the Agricultural, Commercial and Financial Interests of Ceylon .

හැඳින්වීම

ජේම්ස් ද අල්ටිස් සාහිත්‍යය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යායනයක් මූදෙන් වන මෙම පර්යේෂණය දහනව වන සියවසේ ශ්‍රී ලංකාවේ විසු විශ්වකිරීතියේ ලේඛකයකු වූ දේමස් ද අල්ටිස්ගේ සාහිත්‍යය සේවය විමර්ශනය කිරීම පිළිස් සම්පාදිත ය.

අපගේ අවධානයට ලක්වන ලේඛකයාගේ ජීවන සමය වූ 1823-1878 ක් වූ අර්ථ ගත වර්ෂයකට මඟක් වැඩි කාල පරිච්ඡේදය සඳහා ව මෙම අධ්‍යායනයේ දී විමර්ශනයට පාදක කර ගන්නා ලදී.

පුරිම පරිච්ඡේදයෙන් ඉහත ක්‍රි ලේඛකයා පහළ වූ සමාජ, සාහිත්‍යීක, ආර්ථික සහ ආගමික පැසුඩීම පිළිබඳ ව අධ්‍යායනය කෙරේ. එහි දී යට ක්‍රි කාල සීමාවේ දී හිඟාන්මක කිරීමට යෝදුනු කේරේඛයෙක් - කුමරන් ප්‍රතිසංස්කරණවලින් තත් පැසුඩීම කෙතරම් පරිච්ඡේදනයන්ට ලක් හි ද යනු සාකච්ඡා කෙළම්. ඒ අනුව යථෝත්ත ප්‍රතිසංස්කරණවලින් කිහිපයක් සඳහා ව ම තත්සමාජ විපරිණාමය සඳහා බලපාන ලද බවත් ජේමස් ද අල්ටිස් වැනි බහුභාෂක උග්‍රත්වය බෑංචල සේවක සඳහා මෙම සම්බන්ධ සැලකිය නොහැකි ය. එම තත්ත්වය පුබල ලෙස දහනව වැනි සියවසේ බහුභාෂක උග්‍රත්වය බෑංචල විය.

කේරේඛයෙක් කුමරන් ප්‍රතිසංස්කරණවලින් එකක් වූ රාජකාරී කුමය අනෝධි කිරීම තුළ දේශීය ආර්ථිකයේ ස්වරුපය කෘෂි ආර්ථිකයෙන් වාණිජ ආර්ථිකය කරා ගමන් කිරීමන් නව ආදායම් මාර්ග යොයා යාමන් නිසා එය වනුකාර ව අධ්‍යාපනය කෙරෙහි බලපාන්නව විය. වාණිජ ගෝග වගාවන්ගේ ව්‍යාප්තිය නිසා නව දුරටත් යට ක්‍රි තත්ත්වයේ අහිච්ඡේදනයක් වූ අතර කුලකුමය මත බැඳී තිබුණු ආර්ථික, සාමාජික බැමීම බැඳී ගියේ ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අහිනව ව්‍යාපාරික ප්‍රභු පැලුන්තියක් බැහිවීමටත් රේ විශේෂ වැදගත් කමක් හිමි වන්නටත් හේතු සාධක පහළ විය.

ජේමස් ද අල්ටිස් ඇතුළු බහුභාෂක උග්‍රත්වය බොහෝ දෙනෙකු පහළ වන්නේ යට ක්‍රි ව්‍යාපාරික ප්‍රභුවනි. මේ තත්ත්වය කේරේඛයෙක් අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ගනු ලැබූ තීරණ හා ආබද්ධ වෙමින් නව දුරටත් ප්‍රකට වන ආකාරයන් එය සාමාජික වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතිය උඩු යටිකුරු කරන ආකාරයන් විස්මයනක ය.

ඉංග්‍රීසින්ගේ පාලන කටයුතුවලට ස්වදේශීකයන් යොදා ගැනීමට යෝජන විමෙන් අනතුරු ව එම තත්ත්වය තහවුරු කිරීමට ගැලපෙන ආධ්‍යාපනික පැසුඩීමක් යකස් කිරීමට ඉංග්‍රීසු සමන් වුහ. ඒ අනුව අධ්‍යායන මාධ්‍ය ඉංග්‍රීසිය බවට පන් කිරීම තුළ ශ්‍රී